

Opponensi értékelés

Nagy Zoltán Emil: "A szcientológia és a kereszténység tanrendszerének összevetése a bűn fogalmának aspektusából" című TDK dolgozatról

Nagy Zoltán Emil dolgozatában egy manapság igen népszerű, ugyanakkor sok vitát és ellenérzést is kiváltó vallási közösség, a Szcientológiai Egyház tanításának bemutatására és a biblikus szemlélettel való összevetésére vállalkozott. Ezen belül is elsősorban a bűn és az egyén megváltása problematikájával foglalkozik, e szempont mentén történik a kétféle szemlélet összevetése.

A dolgozat először általánosságban, a lényeges pontokat tömören tárgyalva és objektíven mutatja be a szcientológia legfontosabb tanításait, amit egy rövid, értékelő megállapítással zár. Ezt követően kerül sor a fő kérdés, a bűn és ehhez kapcsolódóan a megváltás kérdésének tárgyalására, külön kiemelve a szcientológia tanításának központi elemét, a "túlélést", amit a vallás tanítása az emberi élet fő céljaként illetve mozgatójaként határoz meg. Végül röviden megtörténik a két vallás "erkölcsi kódexének" összevetése is.

A dolgozat egyik legfőbb erényeként a lényeglátást és a kritikai gondolkodást tudjuk kiemelni. A hallgató jó érzékkel ragadja meg a szcientológia legfontosabb tanításait, amihez az egyház saját kiadványát használta fel, ebből tájékozódott. A dolgozat e forrás alapos ismeretét mutatja. Ugyanezt mondhatjuk el a Bibliáról is, melyben a hallgató szintén biztos érzékkel tájékozódik. A tanulmány végig bizonyosságot tesz arról, hogy a hallgató képes az önálló, kritikai gondolkodásra, arra, hogy két eszmerendszert konkrét szempontok alapján összevessen egymással, és az összevetésből következtetéseket is levonjon.

Szembetűnőek azonban sajnos bizonyos hiányosságok is, melyek negatívan befolyásolják a dolgozat tudományos értékét. Elsősorban azt kell kiemelnünk, hogy a hallgató döntően egy forrást használt fel a z összevetés alapjául szolgáló eszmerendszer bemutatásához, ez pedig a Szcientológiai Egyház saját kiadványa. A primer forrás alapos ismerete természetesen nagyon lényeges, ám célszerű lett volna még legalább két-három szakirodalmi forrás használata, mert így a tudományosság alapvető követelménye, a többszempontúság szenvedett elég jelentős csorbát. Annál is inkább indokolt lett volna ez, mert a szcientológia tanítása és gyakorlata számos polémiát váltott és vált ki egészen a mai napig, érdemes lett volna figyelembe venni mások értékeléseit is az egyház eszmerendszeréről.

A fentiekhez kapcsolódik a második fontos hiányosság, a dolgozat nyíltan apologetikus jellege. Természetesen nem elítélendő, ha a hallgató személyes meggyőződése szempontjából értékeli egy eszmerendszert, és ennek során óhatatlanul is megfogalmazósnak szubjektív szempontok, ám a dolgozatban az apologetikus, "hitvédő" jelleg eléggé kidomborodik, és helyenként egyenesen zavaróvá válik. Ez azért tekinthető hibának, mert az avatatlan, a téma mélyebb összefüggéseit nem ismerő olvasóban könnyen az elfogultság látszatát keltheti.

Végül kritikával kell illetnünk a dolgozat záró fejezetét, mely eléggé elnagyoltan, vázlatosan, csak minimális értékelést alkalmazva veti össze a kétféle tan- és eszmerendszert. Ezt feltétlenül alaposabban kellett volna kidolgozni.

A dolgozat stílusa jól illeszkedik a tárgyalt témához, csak az apologetikus jelleg miatt úgy tűnik, mintha időnként nélkülöznél a tárgyilagosságot.

A dolgozatot a fenti hiányosságok és fenntartások ellenére mind tartalmi, mint formai szempontból javaslom a TDK konferencián történő bemutatásra.

Budapest, 2010. október 29.

Takács Szabolcs
belső opponens